

פרק ב' בלאהיהן

ותקראן לעם לזכבי אלהיון ויאכל העם וישתחוו לאלהיון (כח, ב)

ותקראן לעם לזכבי אלהיון ויאכל העם וישתחוו לאלהיון (כח, ב) היה היה מעשה בשני בני אדם שהיו הולכים מעיר לעיר, ולנים פעמיים כאן ופעמיים כאן לצורך פרנסתם. והנה באחת הפעמיים, הגיעו שניהם לעיר אחת, שיש בה יהודים וגויים, וכל אחד מהן הזמן לבית אחר, זה בכאן וזה בכאן, והנה האחד הזמן לבית היהודי, ואילו חבריו נפל גורלו בבית של גוי, ואכל ונתגאל במأكلיו, ואח"כ נודע לו, והוא בצער גדול, וסיפר לחברו, והם היו מבולבלים בשראפיהם, ואמרו שכאשר נגיע למחוזנו, נכנס לחכם ונספר לו כל הקורות אותנו, והנה כאשר חזרו למקוםם שבו פניהם לבית החכם ויספרו לו, ושאל האחד מדוע נפל גורלי להכשל באכילה ושתייה אסורה, ואילו חבריו לא וכו'. שאלו החכם הגד נא לי: כיצד אתה נהוג בביטול באכילות ושתיות... וסיפר לחכם כיצד... אמר לו הרב, ראה, אתה לא כל כך איכפת לך על מאכליך... לך לא יהיה לך זכות שיצילך. ואילו חברך נזהר תמיד מה מכניס לבית מהה עשו, מה כשרותו... ודואג לשם לב, ואיכפת לך. לך הצלוחו מההשימים. עד כאן המעשה.

וכتب רבינו חיים בן עטר (סוף פרשת שמיני) לבאר כיוצא בזה בפסק "והתקדשתם והייתם קדושים (במאכלות ההם)... ולא תטמאו את נפשותיכם" היינו שתעשה גדרים וסיגים, ומלביד מה שאתה תעשה עצמן להזהר, שזהו "והתקדשתם", אבוי עוד מבטיחך שלא יונחה לך כל רע, וזה "ולא תטמאו". עיין שם. וזה כמו שאמרו "הבא להטמא פותחים לך, הבא ליטהר מסיעין אותו" (שבת כד). וסיפר רבינו חיים בן עטר (בפ' שמיני יא, כא) אודות סוג של "חגבים" שלדעתו הם אסורים. ואמר: שמיום שנשמעו דבריו ונזהרו אנשים בהם, אז לא בא יותר אותם חגבים בגבולנו וזה יותר משתיים עשרה שנה וכו'. ע"ש.

והנה כל מה שאנו מכנים לפינו, מתעלל, ונהפר להיות חלק מחלקנו ובשר מבשרנו, ומה שמהותנו. (ועי' בתוספות גיטין דף ז). והנה אם המאכלים כשרים וטהורים, אז אדם יש לו רצון טוב ונוהג כשרה, אך כשחס ושלום אוכלין דבר לא כשר ודבר מפוקפק, אז עלולים לצאת מן השורה.

ולכן, כמה חובה מוטל על כל ראש בית אב לדעת נאמנה מה הם המאכלים ומה הן המשקין, המונחים על השולחן, וממלאים את הגוף. והגם כי היום "היוקר יאמר", והמצב קשה (עד שאומרים בדרך הלצה): פעם אדם היה יוצא עם ארנק קטן וסל גדול לשוק, והיום יצא בארנק גדול, וחוזר עם סל קטן לבית. מכל מקום יש לתת לב ולהשمر לאכול דבר שיש לו כשרות, ولو כשרות שהיא, אבל לכל הפחות עם כשרות. וזה שנאמר "ויאכל העם וישתחוו לאלהיון" - כי ע"י שאוכלים טמא נמשכים לרע, אבל כשאוכלין בקדושה - נמשכים לטהרה! וה' יטהרנו וישמרנו אמן ואמן

מקור: הרב אלעזר רץ שליט"א